

Ruoka-avun tilannekatsaus nro 6 - havaintoja ruoka-avusta

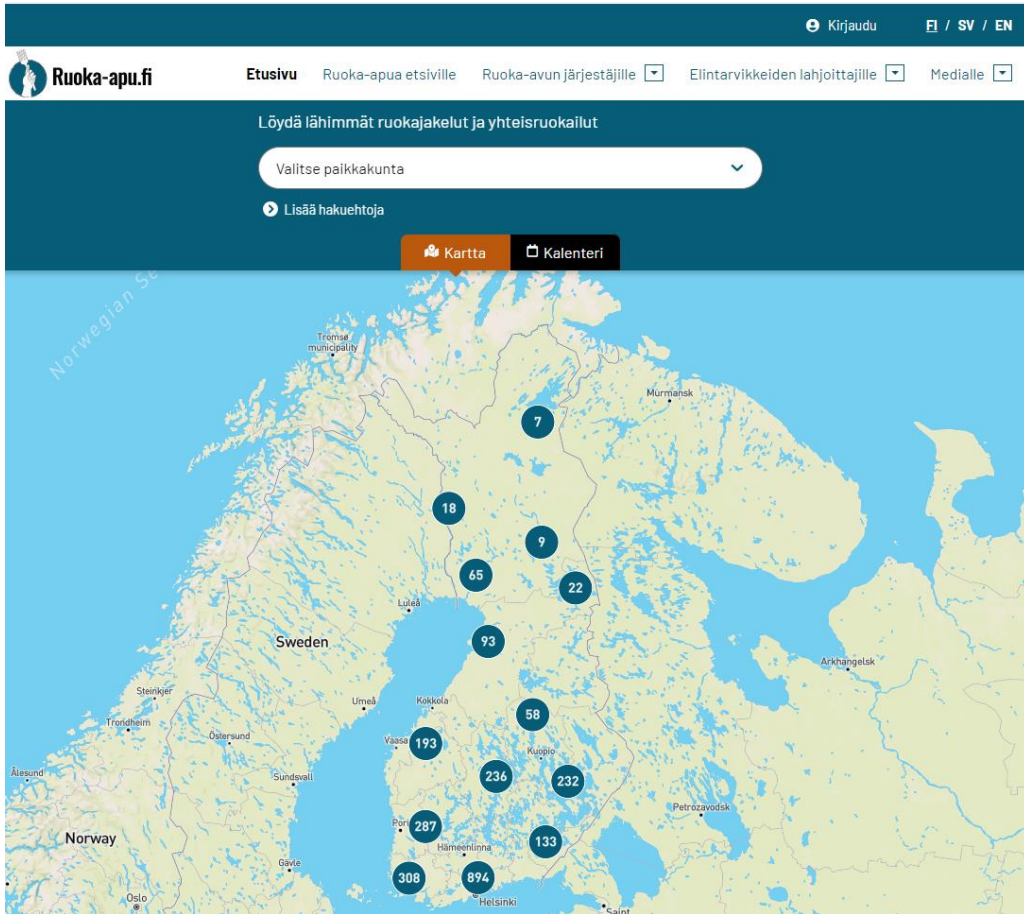
EAPN-Finlandin teemakahvit

14.10.2025

Laura Kumpuniemi, hankepäällikkö

[Ruoka-apu.fi](https://www.ruoka-apu.fi)

Ruoka-avun yhteinen ilmoitustaulu ja tietopankki

Ruoka-apu.fi on valtakunnallinen ruoka-apua etsivien ja sitä järjestävien verkkopalvelu. Palvelusta ruoka-apua etsivä löytää ruoka-aputapahtumia ja ruoka-apua järjestävä saa tietoa, tukea ja työvälineitä toimintaansa.

Ruoka-apu.fi tukee toimijoiden välistä yhteistyötä ja toiminnan kehittämistä sekä ruoka-avun tiedolla johtamista.

Palvelu on avoin kaikille ja maksuton.

Ruoka-apu.fi on kehitetty yhteistyössä ruoka-aputoimijoiden kanssa. Sen rahoittajana toimii STEA ja hallinnoijana Kirkkopalvelut ry.

Ruoka-apu.fi lukuina vuonna 2024

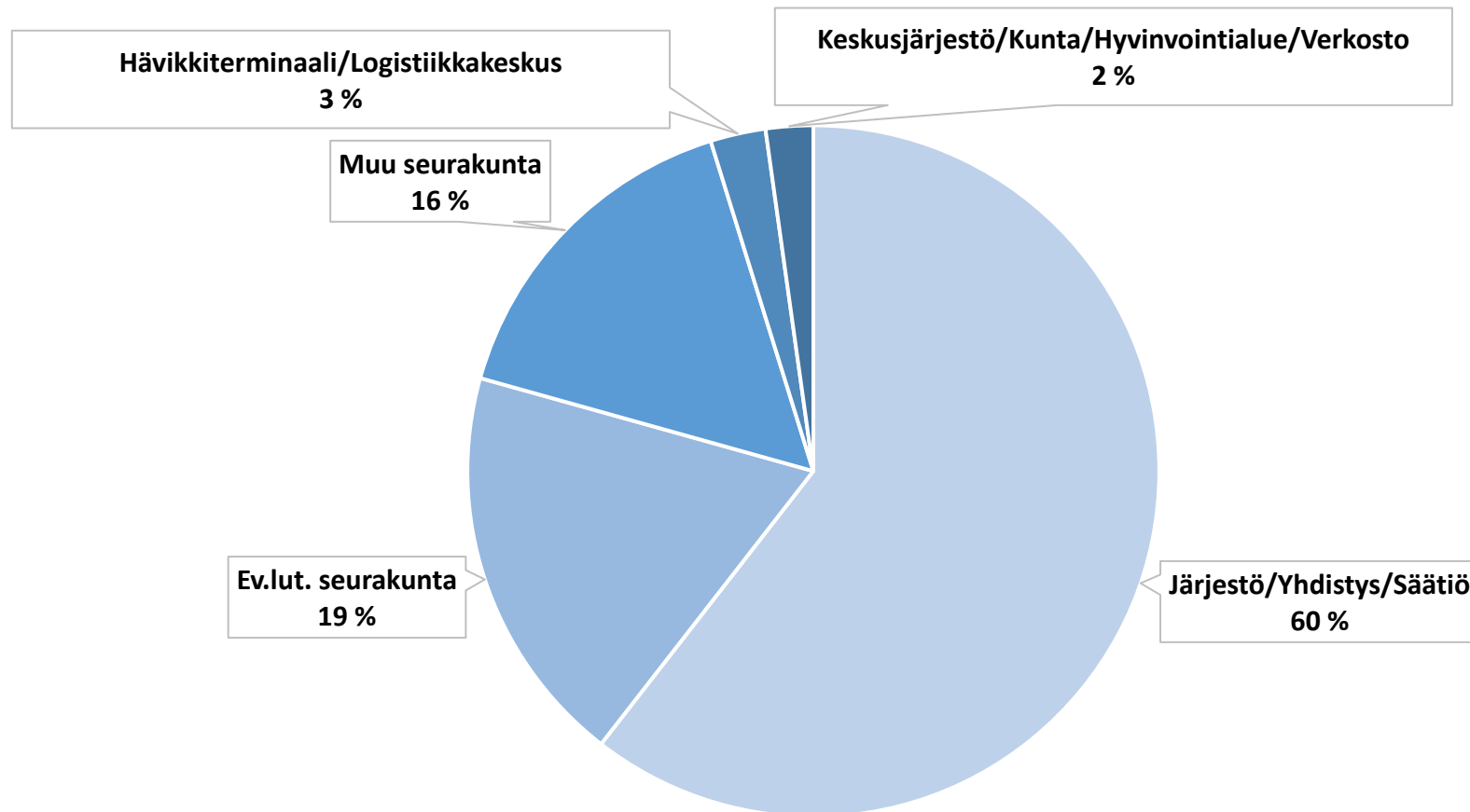
84 %
kävijöistä etsi
ruoka-apua
itselleen tai
toiselle

- Kävijöitä 156 863 kpl
- Käyttäjätunnuksia 1114
- Ilmoitettuja tapahtumia 43 752 kpl
- Tapahtumia 186 eri kunnassa

Ruoka-avun tilannekatsaus

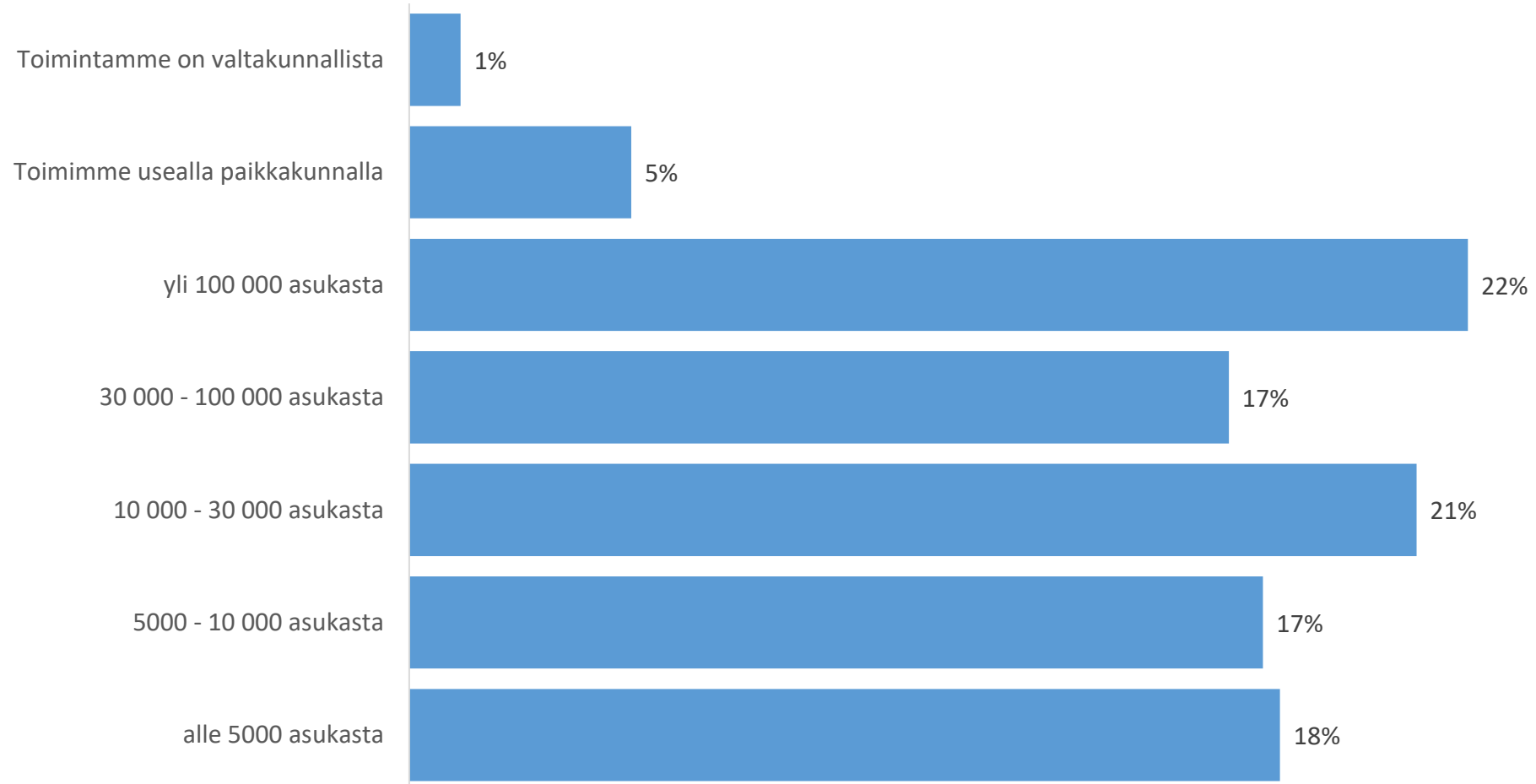
- Ruoka-avun tilannekatsauksia on julkaistu vuodesta 2020 alkaen. Tilannekatsausten tavoitteena on koota ajankohtaista tietoa ruoka-avusta sekä sen muutoksista.
- Tässä tilannekatsauksessa tarkastellaan ruoka-aputoiminnan tilannetta vuonna 2024.
- Sähköinen kysely lähetettiin Ruoka-apu.fi:n rekisteröityneille ruoka-aputoimintaa järjestäville käyttäjille (n=1114).
- Vastauksia kerättiin 3.–31.3.2025.
- Kyselyyn vastasi 286 ruoka-aputoimijaa.
 - Vastaajista 53 % toimii ruoka-avussa vapaaehtoisena, 44 % palkattuna työntekijänä sekä 3 % työkokeilussa, harjoittelijana tai palkkatuella.
- Kyselyn vastausprosentti oli n. 25.

Kaikki vastaajat organisaatiotyyppin mukaan (n=286)

Kaikki vastaajat toiminta-alueen mukaan (n=286)

Millaista ruoka-aputoimintaa vastaajat järjestävät?

- Vastaajien ruoka-aputoiminta:
 - 65 % ruokakassijakeluita
 - 49 % yhteisöruokailuita
 - 38 % aineellisen avun ESR+ -maksukorttien jako
 - 22 % koulujen ylijäämäruoan jakoa
 - 16 % muiden lahjakorttien jakoa
 - 15 % maksuosoituksia ja diakonia-avustuksia
 - 4 % hävikkikauppa
 - 9 % ei omaa ruoka-aputoimintaa, mutta tuetaan toimijoita mm. logistiikassa, toiminnan kehittämisessä ja oheistoiminnoissa
 - 15 % Muuta toimintaa, kuten rahoituksen koordinoitua, paikallista tai valtakunnallista vaikuttamistyötä sekä välipalatarjoiluja

Mitä muuta kuin ruoka-apua vastaajat järjestävät?

- 81 % järjestää ruoka-avun ohessa muuta toimintaa kuin ruoka-apua
 - Ajanvietto ja keskusteluapu 72 %
 - Neuvonta ja ohjaus 63 %
 - Hengellinen toiminta 43 %
 - Ryhmätoiminta 33 %
 - Työllisyyttä edistävä toiminta 32 %
 - Verkostoyhteistyö, kehittäminen /kouluttaminen 17 %
 - Jalkautuvat sosiaali- ja terveystalvelut 13 %
 - Muuta toimintaa 18 %

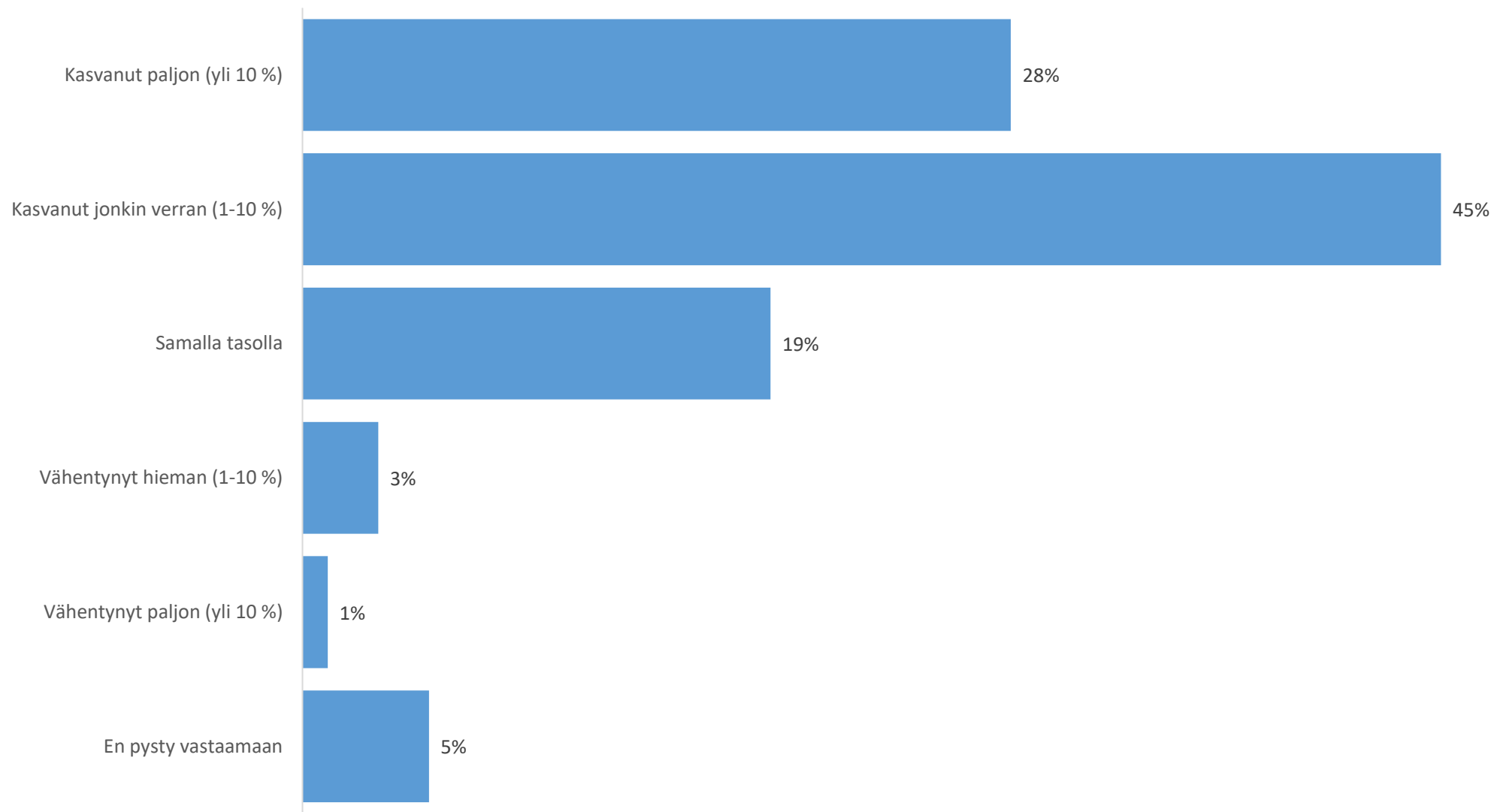

Ruoka-avun seuranta

- Kysyimme, tekevätkö ruoka-aputoimijat seurantaa toiminnastaan.
 - Vastaajista 87 % kertoi keräävänsä seurantatietoja. Seurantaa ei tee 13 % vastaajista.
 - Vrt. edellisessä tilannekatsauksessa seurantaa ilmoitti tekevänsä 79 %.
- 254 ruoka-aputoimijaa raportoi tarkemmin tilastojaan järjestetyistä tapahtumista.
- Ruoka-aputoimijat (n=254) järjestivät vuonna 2024 yhteensä 22 089 ruoka-apu-tapahtumaa.
 - Vuoden 2024 aikana yksittäisellä kyselyyn vastanneella toimijalla oli noin 87 ruoka-aputapahtumaa.
- Ruoka-apu.fi-tilastot
 - 43 752 ilmoitettua tapahtumaa
 - 28 prosenttia enemmän tapahtumia kuin 2023
 - Raportoituja tapahtumia 5804
 - Kohdattuja henkilöitä näissä tapahtumissa oli yht. 375 926.
 - Huom! Todellinen kohdattujen määrä on suurempi, sillä tapahtumista raportoitiin vain reilut 13 prosenttia.

Asiakasmäärän kehitys vuonna 2024 (n=286)

Asiakasmäärän kehitykseen liittyviä huomioita (1)

- Vastaajista 198 kertoi lisää asiakasmäärien kehityksestä avovastauksissa.
- **Sosiaaliturvaleikkaukset, lomautukset ja kustannusten nousu vaikuttivat ruokavavussa käyvien tilanteeseen.**
 - Ihmisten käytössä oleva raha on vähentynyt.
 - Erityisesti sosiaaliturvan leikkaukset nousivat esiin useissa vastauksissa.

Räjähtävä piikki kävijöissä ajoittui elo-syyskuun vaihteeseen ja siitä koko loppuvuosi oli todella kiireistä. (--) Uskomme että tätä selittää osaltaan huhtikuussa tapahtuneet etuuksien ja työttömyysturvan heikennykset, jotka alkoivat näkyä kävijöidemme taloustilanteessa parin kuukauden viiveellä.

Ihmisillä on yhä vähemmän rahaa käytössään johtuen perusturvan leikkauksista, ja tämä näkyy suurempana nälkänä.

Asiakasmäärän kehitykseen liittyviä huomioita (2)

- **Ruoka-avun tarve on kasvanut monissa eri ryhmissä.**
 - Avun tarpeen kasvu näkynyt erityisesti lapsiperheiden, Ukrainasta paenneiden ja maahanmuuttaneiden joukossa.
 - Myös nuorten ja iäkkäiden avun tarpeen kasvu tuli esille useissa vastauksissa.

Apua tarvitsevien lapsiperheiden osuus on kasvanut. Hallituksen leikkaukset mm. asumistuessa ovat kasvattaneet diakonia avun tarvetta, josta ruoka-apu on yksi osa.

Ukrainalaisten asiakkaiden määrä on kasvanut. He ovat usein perheellisiä, mikä on lisännyt avun piirissä olevien määrää.

Kävijöitä on enemmän. Ikäjakauma on nuorentunut ts. myös nuoria aikuisia käy enemmän hakemassa ruokakassin.

Asiakasmäärän kehitykseen liittyviä huomioita (3)

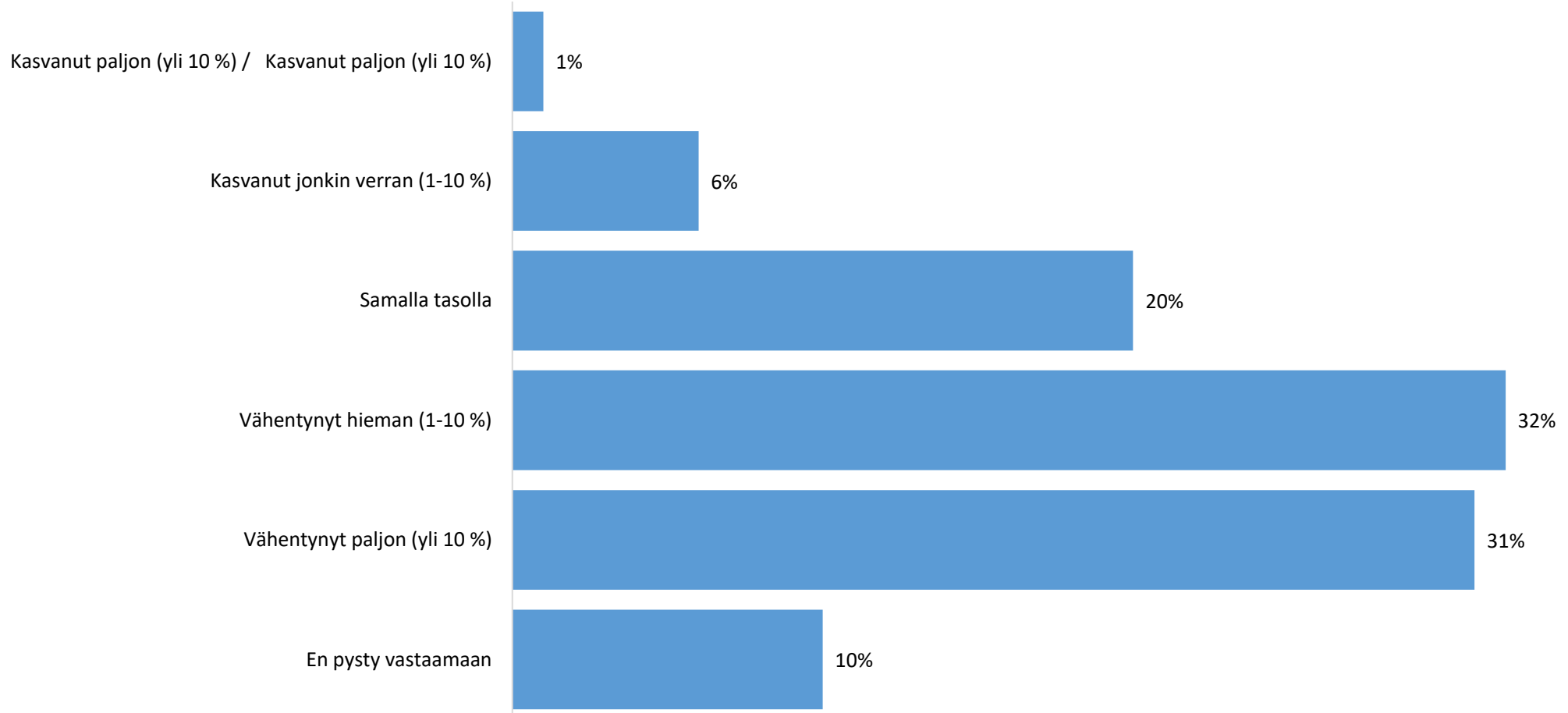
- **Kasvua neuvonnan ja muun tuen tarpeessa.**

- Ruoka-avun asiakkaiden ongelmat monimutkaistuneet.
- Ruoka-apatapahtumissa ihmisiä myös puhutti kustannusten nousu, taloudellinen ahdinko ja yksinäisyys.

Asiakkailla on entistä monimutkaisempia ongelmia. He ovat myös entistä huonokuntoisempia ja tarvitsisivat hyvin laajaa monenlaista apua.

Asiakasmäärämme on pysynyt samalla tasolla mutta asiakaskontaktit ovat nousseet 56 % edellisvuoteen verrattuna. Tämä tarkoittaa, että asiakkaamme tarvitsevat nykyään enemmän tukea ja ohjausta kuin aikaisemmin.

Hävikki- ja ylijäämäruoan saatavuuden kehitys vuonna 2024

Jaettavan ruoan määrän kehitykseen liittyviä huomioita

- 159 vastaajaa kertoi avovastauksessa tarkemmin hävikki- ja ylijäämäruoan saatavuuteen ja riittävyteen liittyvistä huomioista.
- **Kolmasosa kommentteista koski kauppojen vähentyntä hävikkiä.**
- **Kaupoilta saadun hävikin vähenemistä paikattiin monilla tavoilla: ostoruualla, linjastoruualla, hankkimalla uusia lahjoittajia ja omalla sadolla.**
- **Jaettava ruoka on yksipuolistunut ja saatavuus vaihtelee.**

Ruoka-avun henkilöresurssit

- Ruoka-aputoiminta on pääosin vapaaehtoistyötä.
 - Vuonna 2024
 - 6606 vapaaehtoista
 - 635 palkattua työntekijää
 - 591 palkkatuella, työkokeilussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa
- 99 vastaajaa tarkensi vastaustaan avovastauksella.
 - Muutokset palkkatuen käytössä ja kuntouttavan työtoiminnan käytännöissä vaikeuttavat toiminnan suunnittelua ja jatkuvuutta.

Yhteistyö ruoka-aputoiminnassa

- Ruoka-aputoimijat tekevät laajasti yhteistyötä.
 - Vastaajista 279 ilmoitti tekevänsä yhteistyötä.
 - Vain kuusi ilmoitti, etteivät tee yhteistyötä.
- Yhteistyötä tehtiin eniten lahjoittajien kanssa (54 %), toiseksi eniten evankelisluterilaisten seurakuntien (47 %) ja kolmanneksi eniten kunnan tai kaupungin (41 %).
- Vastaukset samoilla linjoilla edellisvuoden kanssa.

Hyvinvointialueet ja ruoka-apu

- Kysyttiin myös, miten hyvinvointialueiden toiminta on vaikuttanut ruoka-aputoimijoiden toiminnan eri osa-alueisiin.
- Iso osa vastaajista koki, ettei hva:iden toiminnalla ole ollut vaikutusta.
- Vaikutukset rahoitukseen
 - 21 % koki tilanteen huonontuneen vs. 15 % näki parannusta.
- Vaikutukset työllistämiseen
 - 18 % koki tilanteen huonontuneen vs. 6 % näki parannusta.
- 121 kommentoi avovastauksilla.

Ajankohtaiset huomiot

- 152 vastaajaa kertoi ajankohtaisia huomioita ruoka-aputoimintaan liittyen.
- **Erityisesti korostui huoli sosiaaliturvaleikkausten vaikutuksista ruoka-avun asiakkaisiin.**

Hallituksen leikkaukset näkyvät leipäjonojen kasvussa ja yhteisöruokailujen kävijämäärissä.

Mitä enemmän hallitus tai muut päättävät tahot kiristävät köyhien saamia etuuksia ja mitä kalliimmaksi tulee elämisen perusasiat, sitä suurempi osa väestöstä ajautuu ruoka-avun piiriin. Jako hyvin toimeentulevien ja vähäosaisten välillä tulee jyrkemmäksi.

- **Vastuuta ruoka-apuun hakeutuvien hyvinvoinnista sysätty ruoka-aputoimijoille.**

Mielestäni ei ole oikein, että ruoka-apua kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti sen sijaan että turvattaisiin jokaiselle toimeentulo. Ruoka-aputoimijoille on siis siirretty vastuuta, joka ei heille kuulu. Tilanne ei näytä olevan ainakaan helpottamaan päin.

Hyvinvointialueen sosiaalipäivystyksestä ohjataan ihmisiä ruoka-apuun hakemaan kiireellistä apua, jolla odotetaan ratkaistavan tilanne ilman heidän käsittelyään. Ihmisiä virheellisesti neuvottu, että he saavat sosiaalipalveluitten päätöksellä järjestöjen antamaa ruoka-apua.

- **Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistava toiminta erittäin tärkeää.**

Toiminta on tuonut todellista ruoka-apua tarvitsevat yhteen, on matalan kynnyksen toimintaa, on annettu aikaa keskusteluille. Samoin yksin asuvat ovat lähteneet kotoa tapaamaan toisia vertaisiaan.

- **Ruoka-aputoimijoiden huoli rahoituksesta ja muut epävarmuudet hankaloittavat toimintaa.**
 - Toivottiin selkeyttä hyvinvointialueiden ja kuntien rooliin ruoka-aputoiminnassa.
 - Valtionapu vakinaistettiin, mutta leikkauksia toiminnan rahoitukseen sekä valtakunnallisella tasolla että alueilla.
- **Moni haluaisi kehittää toimintaansa – yhteistyö yksi mahdollisuus kehittämiseen resurssien vähentyessä!**

Yhteenveto

- Ruoka-aputoimijat raportoivat jo kuudetta kertaa putkeen asiakasmäärien kasvusta.
 - Asiakasmäärien kasvu ja jaettavan ruoan väheneminen on jatkunut.
- Sosiaaliturvaan kohdistuvat leikkaukset herättävät huolta kentällä.
 - Työttömyyden kasvu ja elinkustannusten nousu vaikuttavat myös.
- Toimintaedellytykset kaipaavat vahvistamista

Koko tilannekatsaus luettavissa verkossa: [Ruoka-avun tilannekatsaus nro. 6](#)

Kiitos!

Laura Kumpuniemi, hankepäällikkö
p. 040 809 1684
laura.kumpuniemi@kirkkopalvelut.fi

Ruoka-apu.fi
info@ruoka-apu.fi
Facebook, Instagram ja Bluesky
@ruokaapufi ja *#enemmänkuinruokaa*
[Tilaa Ruoka-apu.fi:n uutiskirje](#)

